

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

विवाह पवित्र बन्धन हो,
विवाहलाई लेनदेनको विषय नबनाऔं
विवाहमा दाइजो लिने र दिने काम नगरौं,
दाइजोका कारण हुने हिंसा अन्त्य गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

हेटौंडा-१२ मा वडाअध्यक्ष बन्न १४ जना इच्छुक, जित्छ कसले ?

प्रतिष्ठा न्यौपाने
हेटौंडा, २ मंसिर/हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको १२ नम्बर वडामा स्थानीय तह उपनिर्वाचनका लागि १४ जनाको उम्मेदवारी परेको छ ।
वडाअध्यक्ष बन्न यति धेरैले इच्छा देखाए । जसमा ५ जना स्वतन्त्र उम्मेदवार छन् । मुख्य निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय, हेटौंडा-१२ मा आइतबार नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले, नेकपा माओवादी केन्द्र, राप्रपा, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा), नेकपा (एकीकृत समाजवादी), जसपा, नेपाल मजदुर किसान पार्टीसहित स्वतन्त्र उम्मेदवार गरी १४ जनाले मनोनयन दर्ता गराएको कार्यालयका कमल खरेलले जानकारी दिए ।

वडाअध्यक्ष बन्नका लागि एमालेबाट राजेश नगरकोटिले उम्मेदवारी दर्ता गरे । बखानसिंह घलान प्रस्तावक र अर्जुनप्रसाद अर्याल समर्थक छन् । नेपाली कांग्रेसबाट अर्जुन तिवारीले सुदर्शनप्रसाद लामाको प्रस्ताव र सर

राजदेव वस्नेतको प्रस्ताव र चन्द्रबहादुर स्याङ्तानको समर्थनमा बस्ने उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् । रास्वपाको स्थानीय तह निर्वाचनमा पनि उठेका थिए । जसमा तिवारी दोश्रो र नगरकोटी तेस्रो भएका थिए ।

राजदेव वस्नेतको प्रस्ताव र चन्द्रबहादुर स्याङ्तानको समर्थनमा बस्ने उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् । रास्वपाको स्थानीय तह निर्वाचनमा पनि उठेका थिए । जसमा तिवारी दोश्रो र नगरकोटी तेस्रो भएका थिए ।

उम्मेदवार बनेका सरणसिंह घिस्ने १८३ मत ल्याएका थिए ।
५ जना स्वतन्त्र उम्मेदवार
१२ नम्बर वडाको उपनिर्वाचनमा ५ जनाले स्वतन्त्र उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् । छुप्रकाश अधिकारी, गीताकुमारी नेवार, कुमार पोखरेल, युनेश लामासिंहान र अर्जुन घलानको उम्मेदवारी परेको निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयले जानकारी दिएको छ ।

राजदेव वस्नेतको प्रस्ताव र चन्द्रबहादुर स्याङ्तानको समर्थनमा बस्ने उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् । रास्वपाको स्थानीय तह निर्वाचनमा पनि उठेका थिए । जसमा तिवारी दोश्रो र नगरकोटी तेस्रो भएका थिए ।

हेटौंडामा यातायात कम्पनीद्वारा पहिलो चार्जिङ स्टेशन

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, २ मंसिर/हेटौंडामा पहिलो पटक निजी यातायात कम्पनीद्वारा विद्युतीय सवारी (ईभी) चार्ज गर्नको लागि चार्जिङ स्टेशन खोलिएको छ ।
हेटौंडामा १२ वर्ष अगाडि स्थापना भएर सञ्चालनमा रहेको हाम्रो सुभो सेवा प्रालिले हाल ईभी सवारी सञ्चालनसँगै चार्जिङ स्टेशन अञ्ज सोमबजारदेखि सञ्चालन गर्न लागेको हो । हेटौंडा-४ स्थित भुवनेश्वर महादेव मन्दिर अगाडि प्रशुपतिनाथ ई.भी. चार्जिङ सेन्टर प्रालि सञ्चालनमा आउन लागेको हो ।

विद्युतीय सवारी साधन भित्रने संख्या बढ्दै गइरहेको चार्ज गर्नको लागि कम्पनीले सञ्चालनमा आउन नसकेकोले चार्जिङ स्टेशनसहित ईभी सञ्चालन गरिएको कम्पनीका सञ्चालक मेघ खड्गीले बताए । 'ईभीको भित्रने संख्या बढ्दो तर, चार्ज गर्न घण्टौं सम्म कुनैपनि अस्थिति छ', सञ्चालक खड्गीले सोही समस्या

समाधान गर्न हाल ६ वटा प्वाइन्टसहित चार्जिङ स्टेशन सञ्चालनमा ल्याइएको बताए । उनले राजमार्गबाट केहीभन्दा सहजै चार्ज गर्नसकिने गरी चार्जिङ स्टेशन सञ्चालनमा ल्याइएको बताए ।

विद्युतीय सवारी साधन भित्रने संख्या बढ्दै गइरहेको चार्ज गर्नको लागि कम्पनीले सञ्चालनमा आउन नसकेकोले चार्जिङ स्टेशनसहित ईभी सञ्चालन गरिएको कम्पनीका सञ्चालक मेघ खड्गीले बताए । 'ईभीको भित्रने संख्या बढ्दो तर, चार्ज गर्न घण्टौं सम्म कुनैपनि अस्थिति छ', सञ्चालक खड्गीले सोही समस्या

समाधान गर्न हाल ६ वटा प्वाइन्टसहित चार्जिङ स्टेशन सञ्चालनमा ल्याइएको बताए । उनले राजमार्गबाट केहीभन्दा सहजै चार्ज गर्नसकिने गरी चार्जिङ स्टेशन सञ्चालनमा ल्याइएको बताए ।

प्रदेश लोकसेवा आयोगलाई व्यवस्थित र विश्वासिलो बनाउन सुझाव

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, २ मंसिर/बागमती प्रदेशका प्रदेश प्रमुख दीपककुमार देवकोटाले लोकसेवा आयोगलाई व्यवस्थित र विश्वासिलो बनाउन सुझाव दिएका छन् ।
आइतबार हेटौंडामा आयोजित प्रदेश लोकसेवा आयोगको पाँचौं स्थापना दिवसलाई सम्वोधन गर्दै उनले नागरिकको भरौसालाई ध्यानमा राखेर परीक्षा सञ्चालन, विज्ञापन प्रकाशन, सव्या/बहुव्याको विषयमा सचेतनाशील भएर कार्य गर्नुपर्ने बताए । स्वच्छता, निष्पक्षता, वस्तुप्राप्तिलाई शिरोधार्य गरेर जनताको भरौसालाई कायम राख्ने छिटोछिटो र विश्वसनीय बनाउन सुझाव दिएका छन् ।

बनाउन सरकार कटिबद्ध रहेको बताए । आयोगलाई छिट्टै सरकारी भवनमा सार्ने व्यवस्था गरिनुका साथै आयोगलाई प्रभावकारी बनाउन सकिने भन्ने सव्या र बहुव्यामा सहजता पुराने मुख्यमन्त्री लामाले बताए । सिस्टम विकास गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताउँदै मुख्यमन्त्री लामाले आयोगमा भएका चुनौतीलाई समाधान गर्न सबैजसको साथ सहयोग रहनुपर्ने बताए ।

बागमती प्रदेशसभाका सभाप्रमुख भुवनकुमार पाठकले सव्या/बहुव्यामा पावर र भन्सुन मसाले बताए । परीक्षालाई विश्वासिलो बनाई एतमा सव्या र बहुव्यालाई उल्लेख गर्न धेरै राम्रो हुने बताए । आयोगले गर्ने कार्यको मोडलिटी परिचर्चन गरी पुरानै पद्धतिलाई विस्तारै प्रयोग कम गर्दै नैजानुपर्नेमा उनले जोड दिए ।

आयोगका अध्यक्ष महेश्वर श्रेष्ठको अध्यक्षतामा भएको समारोहमा प्रदेशका प्रथम मुख्यमन्त्री डोरमणि पौडेल, प्रदेश सरकारका मन्त्रीहरू, उपसभाप्रमुख अक्षरा चापागाई, प्रदेश मुख्यसचिव डा. हरि प्रसाद लम्साल, कर्मचारी, सुरक्षा निष्ठाका प्रमुख तथा कन्चरारमीको उपस्थिति थियो । कार्यक्रममा आयोगका सदस्य शर्मिला न्यौपानेले आब २०८०/८१ को वार्षिक प्रतिवेदनका प्रमुख विषयवस्तुबारे जानकारी दिएकी थिइन् ।

कमलडाँडास्थित कोठामा मृत भेटिए माझी

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, २ मंसिर/हेटौंडामा आइतबार बिहान एकजना मृतबन्धुमा फेला परेका छन् ।
हेटौंडा उपमहानगरपालिका-४, कमलडाँडास्थित एक घरमा एकजना मृतबन्धुमा फेला परेको

मकवानपुरका पहरौं नायब उपरीक्षक श्याम अर्यालले जानकारी दिए ।
पहरौं नायबउपरीक्षक अर्यालका अनुसार, मृतबन्धुमा फेला परेको मृतकको इन्द्रावती-११ नम्बर वडाका स्थायी

बासिन्दा भई हाल हेटौंडा-४ कमलडाँडामा डेरा गरी बस्दै आएका अन्दाजी वर्ष २१ को भएतापी पनि इन्द्रबहादुर माझी (तेजो सिद्धी) रहेका छन् । घटनाको बारेमा प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धानका साथै कानूनी प्रक्रिया अगाडि बढाएको छ ।

यस संस्थाको संचालक समितिको निर्णयानुसार २५ औं वार्षिक साधारण सभा निम्न मिति, समय र स्थानमा देशका विषयमा छलफल तथा निर्णयका लागि बस्ने भएको हुँदा शायरश्री सदस्यमण्डली उक्त सभामा गरिमामय उपस्थितिका लागि हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

साधारणसभा हुने
मिति : २०८१ मंसिर २९ गते शनिवार
समय : बिहान १०:०० बजे
स्थान : संस्थाको प्राङ्गण, थाहा नगरपालिका-४, धानबजार

समाधान गर्न हाल ६ वटा प्वाइन्टसहित चार्जिङ स्टेशन सञ्चालनमा ल्याइएको बताए । उनले राजमार्गबाट केहीभन्दा सहजै चार्ज गर्नसकिने गरी चार्जिङ स्टेशन सञ्चालनमा ल्याइएको बताए ।

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी

एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

कार वास मित्र/बाहिर
वायरिङ मर्मत
मेशिनद्वारा A/C मर्मत तथा ज्याँस रिफिलिङ
सेन्सरसम्बन्धी समस्या कम्प्युटरबाट जाँचिने
डेन्ट, पेन्ट, प्लाष्टिक/ज्याँस/इलेक्ट्रिक वेल्डिङ
टायर ब्यालेन्स, पन्चर र फेर्ने काम मेशिनबाट
हेटौंडामै पहिलो पटक N₂ (Nitrogen) हावा टायरमा भरिने
इन्जिनसम्बन्धी सबै काम

Himalayan Motors Pvt.Ltd.

हेटौंडा, चौकीटोल,
सम्पर्क नं.: ०५७-५९०३३३

साझा कुरा

हाम्रो कुरा

तथ्यांकबिहीन प्रदेश सरकार

मूलक संघीय संरचनामा गएपछि धेरै काम सहज हुने अपेक्षा गरिएको थियो । 'गाउँगाउँमा सिंहदरवार' भने नारा खुब रट लगाइयो । तर, गाउँमा सिंहदरवार होइन कि जताले सिंह मात्र फेला पारे वा भेट्टाए । असोज दोस्रो साताको अश्विन वर्षाका कारण आएको भिषण बाढीपहिरोले सबैभन्दा धेरै क्षति बापामती प्रदेशमा गरेको थियो । बाढीका कारण नामाती प्रदेशको कोष, ललितपुर, मकवानपुर, काठमाडौं, सिन्धुली, धादिङमा ठूलो जनघनको क्षति हुन पुगेको । गृह मन्त्रालय मातहतको राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको १० असोजदेखि २९ कार्तिकसम्म बागमती प्रदेशमा कूल २५० वटा विपद्जन्य घटना भएको तथ्यांक छ । विपद्बाट ५ हजार ३ सय ३२ परिवार प्रभावित हुँदा २२० जनाको मृत्यु, १५ जना बेपत्ता, १९९ जना घाइते छन् । यो तथ्यांक राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट प्राप्त लिएर प्रदेशको आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको हो । मन्त्रालयसँग आफ्नै पहलमा संकलन गरिएको तथ्यांक नै छैन । घटनाको करिब डेढ महिना वितिसकदा पनि प्रदेशका १३ जिल्लामा भएका जनघनको यकिन विवरण मन्त्रालयसँग उपलब्ध नभएको हो ।

जिल्लास्थित जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गृह मन्त्रालयमा पठाएको तथ्यांकै भरपर्नु नभएको मन्त्रालयको विपद् व्यवस्थापन शाखाले जनाएको छ । मन्त्रालय मातहतका सबै जिल्लामा कार्यालय नहुँदा तथ्यांक संकलन गर्न नसकिएको गुनासो गर्ने मन्त्रालयका कर्मचारी उम्कन छोडेको समाचार आएको छ । कानून मन्त्रालयका कार्यालय नभए पनि प्रदेशका १३ जिल्लामा प्रदेश सरकार मातहतका खासिपानी तथा पत्राधार हेर्न कार्यालय छन् । मन्त्रालयले प्रहरीको तथ्यांकमा भर पर्नुपर्नेको बताउँछ । मन्त्रालयले पत्राधार गरेर तथ्यांक उपलब्ध गराइदिन अनुरोध गर्दा पनि स्थानीय तह र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले तथ्यांक नै नदिएको आरोप छ । सरकार ले तथ्यांक माग्दा उपलब्ध नगराउने निकायलाई कारवाही गर्ने कानुनी व्यवस्था नभएकाले समस्या आइरहेको बताइएको छ । कानून मन्त्रालयले २० असोजमा सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयलाई जिल्ला व्यवस्थापन समितिसमा स्थानीय तहबाट पठाइएको तथ्यांक उपलब्ध गराइदिन पत्राचार गरेको विपद् शाखाले जनाएको छ । मन्त्रालयसँग विपद्को तथ्यांक प्राप्त भएको छैन । विपद् शाखाका अनुसार मन्त्रालयलाई धादिङ जिल्ला प्रशासनबाट १८ असोजमा र दोलखाबाट १५ असोजमा विपद्को प्रारम्भिक तथ्यांक प्राप्त भएको थियो । कानून मन्त्रालयले सामुने रहेको मकवानपुरको जिल्ला प्रशासनबाट पनि तथ्यांक उपलब्ध भएको छैन । जिल्लास्थित कार्यालयले संघीय सरकारलाई तथ्यांक पठाउँदै तर, प्रदेश सरकारलाई पठाउँदैन । जिल्लामा विपद्बाट ठूलो जनघनको क्षति हुँदा पनि प्रदेश सरकारले उद्धार र राहतमा प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्न नसकेको भन्दै व्यापक रूपमा आलोचना भएको थियो ।

तथ्यांकबिहीन सरकारले विपद्को क्षति न्यूनीकरणमा छेल्लुपर्ने नीतिगत भूमिकाप्रति शंका उब्जिएको छ । जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरणमा प्रदेश सरकारले काम गर्न नसक्दा विपद्जन्य घटनाको सामना गर्नुपरेरहेको सरोकारवाला बताउँछ । तथ्यांकमेत संकलन गर्न नसकेने प्रदेश सरकारले जलवायु परिवर्तनको क्षेत्रमा काम गर्नेमा उनीहरूको आशंका छ । जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरणमा बजेट व्यवस्था गरेपनि प्रदेशमा कार्यालय र वातावरण हेर्ने कर्मचारीको व्यवस्थापन सरकारले गर्न नसकेको बागमती प्रदेशसभाको उद्योग, पर्यटन तथा वातावरण समितिले जनाएको छ । जलवायु परिवर्तनको रोकथाम र न्यूनीकरणका लागि तीन तहका सरकारबीच समन्वय अभाव भएको र स्थानीय तहले जलवायु परिवर्तनका क्षेत्रमा काम गर्न सकेको छैन । प्राकृतिक प्रकोपको सबैभन्दा बढी प्रभाव गरिब र विपन्नवर्गलाई परेको छ ।

महत्वापूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

मकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
<p>प्रहरी कन्ट्रोल: १००</p> <p>जिल्ला ट्राफिक: ५२०१९९</p> <p>बडा प्रहरी: ५२०१९९</p> <p>पशुपतिनगर इलाका: ५२०१९८</p> <p>पालुङ इलाका: ६२०४६०</p> <p>मनहरी इलाका: ९८५४०१०९१</p> <p>इलाका फापरवारी: ६९१५८०</p> <p>इलाका भीमफेदी: ६९१५६२</p> <p>इलाका टिगन: ९८५४२९९६८</p> <p>चौकोटा नदी चौकी: ९८५४२९९०१</p> <p>जिल्ला चौकी: ६९२०००</p> <p>चौघडा चौकी: ९८५४०५४०४</p> <p>नेवारपानी चौकी: ९८५४०५४०५</p> <p>फाखेल चौकी: ९८५४०५४०५</p> <p>पदमपोखरी चौकी: ९८५४०५४०५</p>	<p>नेपाल रेडकस: ५२०५११, ९८५४०२०९५२</p> <p>हेटौडा अस्पताल: ५२०३०५</p> <p>परिवार नियोजन सघ: ५२०५५९, ९८५४०५५९</p> <p>महारी रेडकस: ९८५४०५५८२१</p> <p>दुधिन रेडकस: ९८५४१६२३११</p> <p>भीमफेदी रेडकस: ६२०६९९</p> <p>पालुङ रेडकस: ९८५४०५५९०</p> <p>बजरवारी रेडकस: ९८५४०५२६८५</p> <p>सकारी अस्पताल: ०५४-२५६६८९, ९८५४१९१९५४</p> <p>बसाहीदा एम्बुलेन्स: ९८५४१९५४९९</p> <p>बाराह भवन: १०१</p> <p>बाल हेल्पलाइन नेपाल: ५०९८</p> <p>माइती नेपाल: ५२१०५०</p> <p>आइए बाल अस्पताल: ९८५४२९६५४४</p>

आवृत्तिक हितको लागि साझाकुरा राष्ट्रिय दैनिक

भोलिको पत्रो

भोलि वि.सं. २०८१ मंसिर ४ गते मंगलबार १९ नोभेम्बर २०२४ । चतुर्थी, मार्ग कृष्णपक्ष । कल्युषामा ११५३५.५८. । सूर्योदय: ६:२९, सूर्यास्त: ५:०८ । विष्व शौचालय दिक्क ।

आजको राशिफल
<p>मेघ : मानसिक सन्तोष हुनेछ</p> <p>तुला : अथुरा काम सम्पन्न हुनेछ</p> <p>वृष : धन प्राप्त हुनेछ</p> <p>तुरिष्यक : स्वामी श्लाघनाट बन्नेछ</p> <p>मिथुन : व्यापारमा नयाँ योजना बन्नेछ</p> <p>धनु : रिसाउने बानीले काम विग्रनेछ</p> <p>कनक : कोकरीबाट असन्तोष बढ्नेछ</p> <p>मकर : सोचेर आइदि बढ्नुपर्ने देखिन्छ</p> <p>रिह : सामग्रीमा मरम्मत हुनेछ</p> <p>कुम्भ : नयाँ काम समय देखिन्छ</p> <p>मीन : धार्मिक कार्यबाट प्रगति हुनेछ</p>

ध्रुव शिवखडा

उर्वर उद्योगमा परिणत भएको छ राजनीति किन अत्यावहारिक बन्ने ?

संस्थाहरूको अर्थिकता : जब कुनै पनि मुलुकमा स्थापित लोकतान्त्रिक संस्थाहरूमा हास आउँछ तब राजनीति अत्यावहारिक बन्ने क्रम शुरू हुन्छ । राजनीतिक दल भन्नुभन्दा कि सरकार यसमा संलग्नहरूले लोकतान्त्रिक संस्थाहरूको साथ गिराउनुलाई राजनीति भन्ने भन्नुपर्छ । राजनीति कि अत्यावहारिक बन्नेछ ? अत्यावहारिक बन्नेछ ? यसका कारण छन् र सुरुमा उर्वर तारिकाहरू पनि । तर हास्या राजनीतिहरूको ध्यान त्यसतर्फ गइरहेको छैन । राजनीतिमा लागेका नयाँ/पुराना सबैको ध्यान भिन्नदरिँसि बढ्दै गराउन केन्द्र बनाएका छन् । अर्थात् सिद्धान्त गरेको छ, परसोहको जगकी बढेको छ । हेरेकैलाई पढ चाहेको छ । पढ विनाको हित राजनीति आजका नेपाललाई राजनीति नै हो भन्ने लाग्दछ ।

हारोस कि जितोस, जताको सेवा गरेको होस कि जतालाई छुट्याउने र आफ्नै दुनो मात्र सोच्नुलाई काम गरेको किन नहोस सबैलाई जसरी दिन टिक्छ चाहिएको छ, परमा पुगेर जिजीविषा पलाएको छ । यसले राजनीतिलाई अत्यावहारिक मात्र बनाइदिन कम्पित र घट्ट पनि बनाउँछ । जनसेवार्थी लागि कल्पना गरिएको र अत्यास हुँदै आएको राजनीतिलाई वैधिय युगले खलपै पारेको छ । पैसाको विटो नबोकी आज नेपालमा कुनै पनि दम्का कुनै पनि नेता वा स्वल्पन भनी मतदातामा फ्लाड पारिरेकको कुरो पनि च्यानी बिरामा काम सक्ने स्थिति छैन । पैसा नै परमा पुग्ने सहरा जानेको छ । पैसा भयो भने जताले पनि पाटीको टिक्का पारेको र चुनाव उठ्न सक्ने परिस्थिति नबुने कसैको छ यो लोकतन्त्रका लागि घातकैदछ हुनेछ । हारमिले चाहेको र अपनाएको नो कतान्त्रिक राजनीति का केही मूलभूत विशेषताहरू छन् । परमा रहेर राजनीति गर्नेले हनु, कि पदबिहारी रहेर यसति थपे हुन्छ । राजनेहरूले हुनु प्रथमतः राजनीतिक संस्कार मूलहुँदैन । त्यसैले राजनीतिक संस्कार श्रुत्यतः ओरालो लाग्दछ । राजनीतिबाट पैसा र संस्कार भन्ने मूल तत्व हराएको छ । राजनीति पद, प्रतिष्ठा र पैसाको लागि विना लगानीको

विभिन्न पेशामा लागेर राज्यलाई छोका र प्रवास कलाको जग अर्जो गरिएको छ । राजनीतिमा काम गर्ने हामी कार्यकाहरूले एउटा ठूलो कठिनाईको सामना गर्नु परिरहेको छ र त्यो व्यवहारिक राजनीतिको साहित्यको ठूलो अभाव । यस अभावको अनुभव मलाई र मेरा कतिपय साथीहरूलाई हुँदै आएको हो । ३३ वर्षअघि सिके प्रसाई र उनका साथीहरूले गरेको व्यवहारिक राजनीतिको साहित्यको अभाव आज भन्ने बढेर गएको छ ।

अहिले कुनै राजनीतिक साहित्यको जमाना हो । यहाँ नभ, विनयशील र इमानदार राजनीतिक साहित्य दुबलाउँदै गइरहेछ । मिडियामा जतातति चर्चाको राजनीतिको चुरा बोल्ने र लेखेहरूको काम बजारमा पाउनु छ । सारल, सोम्य र शिष्ट भाषामा बोलिएका र लेखिएका राजनीतिको यथासंभव फलकले राजनीतिक साहित्यको साहित्यगत धेरैलाई सँच छैन । जब राजनीतिक साहित्य नै अत्यावहारिक राजनीतिको रैपिपी परिकरहेका छन् भने त्यहाँ व्यवहारिक राजनीतिको खोजी गर्नु भनेको सम्भ्रमिमा बजारको चिसो पानी बोके सरुनु हुन्छ । राजनीतिलाई बन्न बनाउने कि जित्ने ? औरा कोठाहरूमा रफिने कटित चालहरूको गाय बनावटले कि सफेद, सारल र व्यावहारिक बनाउने कि भन्ने र अत्यावहारिक ? राजनीतिक क्षेत्रका प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष सबै खेलाडीहरू सचेत हुनुपर्ने अवस्था उत्पन्न हुनेछ ।

अहिले हामी लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको अत्यास गरिएको छौं । लक्ष्यमा अहिले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र पाएका छौं । राजनीतिक दलहरू वा निर्वाचित प्रतिनिधिहरूको हातमा मुलुकको शासनसत्ता रहेको छ । यस्तो अवस्थामा पनि राजनीति थप अर्ध र अत्यावहारिक बन्दै गनुनु हुन्छ । राजनीतिमा सेवान्तर गरेको छ, यसलाई कमाइसारा भडोमा रूपान्तरण गरिएको छ । राजनीतिको कर्मचारी र विज्ञानियहरूको किफापासले मिलीभगतमा मुलुकको बजेट मारपीट गर्नेहरूको हालीमुहाली र दिक्काले समाज आक्रन्त बन्न पुगेको छ । स्वामी, यी तैत्थरी तत्व संविधान, ऐन, कानूनको छिद्रबाट छिरेर बढामा पनि उत्रत रहेकोले सबैभन्दा पहिले संविधान र ऐन, कानून विपरित काम गर्ने जो-कोहीलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउन सशक्त लोकतान्त्रिक संस्थाहरू अग्रसर हुनु आवश्यक छ । हामी वर्तमान समस्या समाधान गर्न विभिन्न संस्थास बहानीको हो न किन यस्तो व्यवस्था परिवर्तन । तर सुचारु बहानी सक्ने गर्नु : अहिले परिस्थिति 'सिंहलासाई' घण्टी भन्नुहुनेछ को ? भन्ने कुराको जतयो छ ।

(साभार : अन्तर्ज्ञानबन्धु)

दुलो संख्यामा अहित सास पैदा भएमा राजनीति अत्यावहारिक र जितल बन्दछ । त्यसो राजनीतिक लोकतान्त्रिक संस्कार र संस्था दुबैलाई हानि पुग्नुपर्छ । अन्तर्मा लोकतन्त्र नै मासिन अत्यावहारिक राजनीतिको कि त ततावाह जन्माउँछ कि र्दित्तिकै हितो रहेछ । अनि तिनले समाजको समस्या पार लगाउनुको सघ पाँडा थोडा समयैको कुरो हुनेछ ।

निजामती कर्मचारी उत्साहित छन् त ?

रजापुराद भट्टराई

करिब चार वर्षअघि सरकारी कामका मिलिभगतमा बसिँदा धरादीमा रहेको नेपाली सेनाको शास्त्रविद्यालय कार्यालयमा परेको अवसर मिल्यो । त्यसै बेला सेनामा कार्यरत पिप्राहिले मसँग विज्ञासा रहे- हापो सोह्रपस कसिले आउँछ ? सोह्र वर्षे अनुभवे सोह्र वर्षे सेवा गरेरचत्तव निवृत्तिपत्रमा पठाउने गरि अवकाश लिने व्यवस्था हो, जुन नेपाली सेनामा कार्यन्वयनमा आइसकेको छ ।

मैले उनलाई हेर्ने- यहाँको जागिर अवधि कति थियो ? सुन्नको प्रकोपको हो ? उनले जवाफ दिए- जागिर तरे बढे थपे भयो र घर धनगठिभै हो । मैले भने- घरप्राई मिलेकाले र घरभेट्ने, किन सोह्र वर्षे खोज्नुभएको छ ? उनले मसँगो अन्तरात्ता भने- के गर्नु ? तसकले बान सुप्रेत, बालबच्का पाल्ने सुप्रेत, एउटा घडेसिमल किन्न पनि सकिँन, वास पनि बनाउन सकेको छैन, बालबच्कालाई उनीहरूको इच्छा अनुसारको सुवाउन र लगाउन दिने पनि सकेको छैन । विरामी परेमा औषधी उपचार गराउन पनि समस्या पर्छ । छिट्टै पैसल पाकेविदेश जान हलो, त्यहाँ सेम्करीटीको जागिर गरे मेरो आफ्नो व्यवस्था गर्ने थिये । त्यसैले छिट्टो सोह्र वर्षे आइएर हुन्यो । यी एक प्रतिनिधि पात्र मात्र हुनु तर नेपालको निजामती सेवा लगायत अरु सरकारी सेवामा कार्यरत अधिकारी इमानदार र नैतिकतायुक्त कर्मचारीको अवस्था यस्तै छ ।

निजामती कर्मचारीप्रति सबै क्षेत्रबाट एउटै गुनासो गरिन्छ- जनसेवामा अन्तरात्ता काम गर्न सकेनन् । राजनीतिको तन्त्र, सेवामाथी, नागरिकसमाज, रक्षारजगत, कलेज, व्यवसायीको लगतत, निजामती सेवामाट निरुपेता छैनन् । अन्धकार सँघि निजामती सेवामाट विप्रेता आइरहेको संख्या क्रमशः बढ्दै गइरहेको छ । सुस्था निजामतमा भनेर विकरण बढ्दो छ । माग बसोबिसको संस्थामा दखलत नै नगर्ने एवं दर खास परे पनि जनशक्ति आपूर्ति हुन सकेको देखिदिन ।

अन्तरात्तायुक्त गणतन्त्र सबै कर्मचारी बराबर होइनन् । यहनिर एउटा उदाहरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । भारतीय राजनीतिक लालकदुर र शास्त्री ठूला समाजसेवी पनि थिए, उनि उत्तमसम्म आफ्नो नाम चर्चामा नजसोबै नउठेका थिए । एदि एदि सारथीले शास्त्रीलाई सोधेछन्- शास्त्रीजी ! तपाईं पत्रिकामा नाम आउछ भनेर किन डराउनुहुन्छ ? शास्त्रीजीले भनेछन्- ताजमहाल दुई प्रकटाका हुन्छु छु । एउटा, ताजमहालको बाहिर रहने

उच्च नेतृत्व तहले कर्मचारीको तलबभत्ता, सेवा-सुविधा, वृत्तिकारस लगायत कुरामा खासै ध्यान दिएको नभएको । यस्ता कुराको बेलासा भन्ने सभम तथा इमानदार कर्मचारी लगायत कर्मचारीको पलायन हुनु अत्यास सिर्जना हुँदै गइरहेको छ । पूर्वप्रधानमन्त्रीका सुश्रीका कास्कीले एकपटक सबाँच अदालतमा भन्नुभएको थियो, 'मैले कर्मचारीलाई सँच निम्त्याउरो, खाएउटै, मलिनो देखे किनभने उनीहरूलाई खान पुगने गरि तलब नै छैन । गुणस्तरिय जीवन जियनुका लागि समस्या छ र उनीहरू उत्साहित छैनन् ।'

नेपालमा निजामती कर्मचारीको वर्तमान तलबले कर्मचारीको श्वाभरुत आवश्यकता एवं शारीरिक आवश्यकताको परिपूर्ति गर्न ज्यादै कठिन छ, आफु र आफ्नो परिवारको समेत परिपूर्णता गर्न कठिनै हुन्छ । कर्मचारीलाई आफ्नो आवश्यकता पूरा गर्न चिन्ता छ, परि वारको लालपत्रको पनि चिन्ता छ, आवश्यक चिन्ता छ, छोरोछोरीलाई पढाउने चिन्ता छ, औषधी उपचारको चिन्ता छ, कर्मचारीको तलब बखिदछ, जब मत बखिदछ तब उच्च समाजका मान्छे जस्तो हुन्छ । वर्तमानको तलब-भत्ताले निजामती कर्मचारीको आभारतुत आवश्यकता पूरा हुन सकेको छैन । सिङ्गोपुस्ता मिली न्यान युक्त सुधार योजनालाई महत्त्वपूर्ण मानिन्छ । उनले रक्ष र इमानदार जनशक्ति आवश्यक पर्ने सरकारी कर्मचारीको तलबलाई निम्न क्षेत्रसँग प्रतिसरुषी बनाउने उद्देश्य अवलम्बन गर्नु । उच्चस्तरीय सरकारी पदहरूमा योग्य र प्रतिभाशाली व्यक्तिहरूलाई आकर्षित गर्न निजामती सेवामा प्रतिसरुषी तलब र नागरिक उपलब्ध गराउनु । यसले सरकारी सेवामा उर्दुक्त जनशक्तिलाई आकर्षित गर्थो ।

नेपालमा सरकारी कर्मचारीको तलब ज्यादै न्यून भएकाले कर्मचारीको आभारतुत आवश्यकता परिपूर्ति हुन सकेको छैन । साँके राष्ट्रियलाई हेरे- एउटा कार्यालय सरथीको मासिक तलब भारतामा २५९ डलर जति छ भने नेपालमा करिब १६० डलर जति पर्ने आउँछ । त्यसैगरी शाखाअधीनस्थ कार्को मासिक तलब भारतामा तलब ७५९ डलर, भुटानमा ४४८, पाकिस्तानमा ४१५, बङ्गलादेशमा ३४८, श्रीलङ्का ३१५ डलर जति छ । नेपालमा ३०५ जति पर्ने आउँछ ।

सोचवको मासिक तलब भारतामा ३,३२९ डलर र पाकिस्तानमा २५४ डलर छ भने नेपालमा सचिवले करिब मासिक ५२३ डलर तलब पाउँछन् । भारतामा त कर्मचारीहरूलाई तलबका अलावा विविध किसिमका भत्ता, आवास सुविधा लगायत दिइन्छ ।

